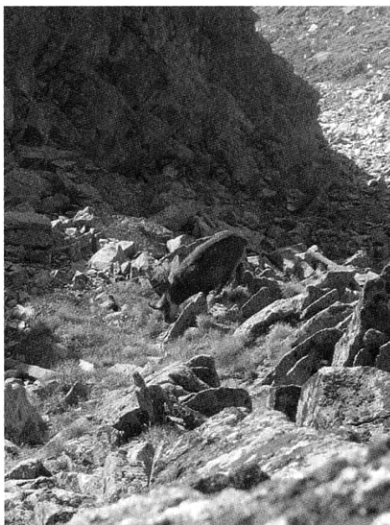

Jesenné sčítanie kamzíkov v Tatrách

Správa TANAP-u sa v dňoch 27. – 28. októbra 2005 zúčastnila na pravidelnom jesennom monitorovaní populácie kamzíka vrchovského tatranského (*Rupicapra rupicapra tatrica*) v Tatranskom národnom parku. Spočítanie sa uskutočnilo na oboch stranách Tatier v spolupráci so Štátnymi lesmi TANAP-u a Tatrzanskim Parkom Narodowym. Na oboch stranách Tatier zaregistrovali dovedna 486 kamzíkov, z toho 62 tohoročných mláďat. V slovenskej časti národného parku zaznamenali 373 jedincov (z toho 46 mláďat). Z údajov získaných pri jesennom spočítaní možno podrobnejšie analyzovať sexuálnu i vekovú skladbu čried. Napríklad v orografickom celku Západné Tatry od Brestovej po Kamenistú dolinu sa pozorovalo 51 kamzíkov (z toho 5 mláďat, 8 nedospelých jedincov – tzv. háčikárov, 11 capov, 24 kôz, 3 jedince sa nepodarilo identifikovať). V tejto oblasti najväčší počet jedincov zaznamenali v Račkovej doline (26) a Jaloveckej doline (18), naopak, Bystrá, Žiarska a Kamenistá dolina vykazovali v čase monitoringu najnižšiu početnosť (1 – 4). Na poľskej strane Tatier zaregistrovali dovedna 113 jedincov, z toho 16 mláďat. Najviac kamzíkov sa vyskytovalo v ochrannom obvode Morskie Oko (44 jedincov), naopak, v obvode Kuźnice zaznamenali len jedného capa.

Jesenné dvojdnové sčítanie kamzíkov má len kontrolnú funkciu, kvalitné údaje možno zabezpečiť len vďaka celoročnému monitorovaniu a pozorovaniu kamzičej zvere, najmä s ohľadom na zisťovanie jej zdravotného stavu, hodnotenie faktorov ovplyvňujúcich kamzičie biotopy, ako aj príčiny mortality a ich elimináciu počas celého roka.

Kritický pokles početnosti kamzíka vrchovského tatranského (okolo 200 jedincov) koncom 90. rokov minulého storočia spôsobili viaceré negatívne faktory (prirodzené i antropogénneho charakteru). Tento nepriaznivý stav odštartoval celý rad aktivít v rámci *Programu záchrany tatranského kamzíka na roky 2001 – 2005*, ktorý schválilo Ministerstvo životného prostredia SR.

Pôvodným areálom kamzíka tatranského vrchovského boli na Slovensku len Západné, Vysoké a Belianske Tatry. Z výsledkov sčítania vyplynulo, že kritický pokles početnosti populácie sa podarilo zastaviť a možno sledovať jej postupný nárast. Kým r. 2003 žilo v slovenskej a poľskej časti Tatranského národného parku 359 jedincov, r. 2004 to bolo už 427. Zlepšenie stavu najviac vidieť v oblasti Belianskych Tatier. Z praktických opatrení v rámci programu záchrany možno spomenúť intenzívnejšiu strážnu činnosť v teréne, revitalizáciu

ciu kamzičích biotopov a udržiavanie zriadených kamzičích solísk. Ďalšie aktivity sa priebežne realizujú aj v oblasti dokumentácie a monitoringu (najmä zlepšenie evidencie v podobe zavedenia pasportov čried), výchovy, vzdelávania a spolupráce s verejnosťou (napr. zriadenie oficiálnej stránky projektu www.kamzik.sk), medzinárodnej spolupráce (zorganizovanie konferencie na tému ochrana kamzíka), ako aj expertíz a výskumu (napr. kontaminácia biotopov ťažkými kovmi).

Súčasťou programu záchrany bola aj imobilizácia troch jedincov v oblasti Západných Tatier v spolupráci s pracovníkmi ZOO Bojnice. Založenie obojku s vysielacím v rámci telemetrického monitoringu s použitím prijímača a antény typu ATS R2000 prebieha už od r. 2003 a umožňuje na základe týchto signálov posúdiť nielen domovský okrskok zvierat – vzdialenosť a rozdiel jedincov medzi zimným a letným stanovišťom, ale aj dennú a nočnú aktivitu kamzíkov a jej zmeny podľa ročných období. Cieľ programu záchrany – stabilizácia a nárast početnosti kamzičej populácie na území TANAP-u – sa podarilo naplniť aj vďaka spomínaným opatreniam a spolupráci všetkých zainteresovaných subjektov.

Juraj Švajda

